

Білім беру бағдарламасының атауы:	«Психиатрия (ересектер, балалар)»
Білім деңгейі:	7
Даярлау бағыты:	7R011 Денсаулық сақтау
Оқыту тілі:	Қазақ, орыс
Оқу мерзімі:	2 жыл
Жауапты кафедралар:	Психиатрия және наркология
Бағдарламаның өзектілігі, мақсаты мен міндеттері:	<p>«Астана медицина университеті» КЕАҚ-дағы психиатрия бойынша резидентура бағдарламасы дербес кәсіби қызметті сапалы орындау үшін біліктілігі бар, бәсекеге қабілетті ересек, балалар психиатры дәрігерін даярлау үшін қажет. Бағдарлама университеттің стратегиялық міндеттеріне сәйкес келеді: зерттеу ЖОО-на трансформация, академиялық адалдық, интернационалдандыру және сыртқы орта талаптарына, ЕО аккредиттеу, «Атамекен» ҰКП стандарттары, тар шеңберлі мамандардың тапшылығы. Бағдарлама практикаға бағдарланған оқытуға, симуляциялық технологияларды пайдалануға және ұлттық денсаулық сақтау тапшылығын еңсеру үшін кадрлар даярлауға бағытталған. Тереңдетілген клиникалық оқытуды, қазіргі заманғы психофармакологиялық және психотерапевтік әдістерді игеруді қамтамасыз етуді жалғастыра отырып, сондай-ақ психиатриялық көмек көрсетудің құқықтық негіздерін, пациенттердің өмір сүру сапасын арттыру, психиатрия саласында ғылыми зерттеулер жүргізу қабілеттерін дамыту және олардың нәтижелерін практикаға енгізу, бағдарламаны халық денсаулығы мен әлеуметтік әсерлерге өлшенетін үлеске бағдарлау арқылы әлеуметтік жауапкершілік қағидатын арттыруды іске асыру, алдын алу, ерте араласу және оңалту құзыреті бар кадрларды даярлау ментальдық денсаулық саласындағы қазіргі заманғы сын-қатерлерді шешуге қабілетті сыртқы аудиторлардың талаптарын қанағаттандыра отырып.</p>

<p>Еңбек нарығын талдау:</p>	<p>Республикада 200 000-ге жуық адам психиатриялық есепте және одан да көп 100 00 наркологиялық есепте динамикалық бақылауда тұрған пациенттердің айтарлықтай көп санымен қатар жыл сайын психикалық және мінез-құлықтық бұзылулармен ауырудың 25 000-ден астам жаңа жағдайы тіркеледі. Соңғы бес жылда бағдарлама бойынша 95 резидент-психиатр оқудан өтті, қазіргі уақытта екінші жылы 26 резидент өтті, бірінші бітіруші 2021 жылы болды. Түлектердің барлығы 100% жұмысқа орналасқан, олардың 30% астамы стационар бөлімшелерінде және біздің клиникалық базаның емханалар учаскелерінде табысты жұмыс істейді. Сала дербестендірілген терапияға, геронтопсихиатрияға және ерте араласуға қарай жылжуда. Нейропсихологтарды, цифрлық психиатрия жөніндегі мамандарды, дағдарыстық психологтар мен тар мамандандырылған психотерапевтерді қамтитын жаңа мамандықтарға үрдістер бар, бұл психиатрия резидентурасының пәнаралық, нейронауық және цифрландыруға бағдарлануын дамытуды талап етеді.</p>
<p>Мамандар даярлаудың халықаралық тәжірибесі:</p>	<p>Қазақстандағы психиатрия бойынша резидентура халықаралық стандарттарға ұмтыла отырып, білім, ғылым мен практиканың үштігіне бағдарланып, белсенді түрде жаңғыртылуда. Резидентура тар маманданумен және CanMEDS-ке баса назар аударумен 4-5 жылға созылатын батыс үлгісіне (мысалы, АҚШ, Канада) қарағанда, қазақстандық бағдарлама әмбебап маманды даярлауға шоғырланған, бұл неғұрлым орынды, тиімді және талап етілетін нұсқа болып табылады. Халықаралық практикамен салыстырғанда клиникалық даярлыққа, кадрлар тапшылығының орнын толтыруға және халықаралық құзырет стандарттарына бейімделуге баса назар аударылады. Астана медицина университетіндегі психиатрия бойынша резидентура (ересектер, балалар) елордадағы клиникалық базаның толық қолжетімділігімен және үлкен өтілі және психиатрия және наркология кафедрасының клиникалық тәжірибесі бар оқытушылардан оқыту мүмкіндігімен сипатталады. Айырмашылығы, NU медицина мектебі, онда оқытудың халықаралық стандарттарын ұсынады, ал University Medical Center ғылыми зерттеулер мен инновацияларға баса назар аударады.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NU медицина мектебі халықаралық стандарттарға, клиникалық практикаға және ғылыми-зерттеу жұмысына бағытталған психиатрия бойынша 4 жылдық резидентура бағдарламасын ұсынады. University Medical Center резиденттерге кең қолжетімділіксіз және клиникалық практиканың

	<p>алуан түрлілігінсіз инновациялық ортада оқуға мүмкіндік бере отырып, диагностика мен емдеудің жоғары технологиялық әдістерін пайдалануға шоғырланған. Өңірлік ЖОО-лардың (ҚазҰМУ, МСМ және т.б.) психиатрияның белгілі бір тар бағыттарында анағұрлым ұзақ тарихы және мықты мектептері болуы мүмкін, бірақ АМУ елордада орналасу есебінен ұтады, онда резиденттердің практикасы үшін пациенттердің толық мүмкіндігі нақты клиникалық базаларда оқытуды қамтамасыз етеді (ауруханалар, емханалар, жеке меншік клиникалар, университеттің клиникалық базасы болып табылатын медициналық орталықтар), онда нақты жағдайларда клиникалық ойлау мен кәсіби дағдыларды дамыту үшін пациенттермен, оның ішінде балалар-жасөспірімдер жасындағы жұмыстың үлкен ресурсы бар.</p>
<p>Мамандарды даярлаудың қолданыстағы жүйесі:</p>	<p>Университетте және ҚР басқа да жоғары оқу орындарында ағымдағы бағдарламаларды талдау. Оқу жоспарларын, пәндерді, практикаларды салыстыру. Бағалау тәсілдері</p>
<p>Түлек бейіні: <i>Психиатрия бойынша резидентура түлегі - диагностика бойынша терең білімі бар жоғары білікті маман психикалық ауытқуларды емдеу және алдын алу, оңалту, бәсекеге қабілетті, дәлелді медицина принциптерін ұстанатын, кәсіби құзыреттіліктің негізгі сипаттамаларымен этика және үздіксіз кәсіби даму - клиникалық диагностика әдістерін сенімді меңгеру, психопатологиялық симптомдарды түсіндіру және психофармакотерапияны таңдау, жалпы психиатриядағы терең білім, наркология, психотерапия, сондай-ақ мамандандырылған дағдылар, көп бейінді командаларда жұмыс істеу қабілеті, пациенттердің қауіпсіздігі мәдениетін және көмектің жоғары сапасын, эмпатияның жоғары деңгейін қамтамасыз ете отырып, стресске төзімділік, әдептілік, қарым-қатынасқа бейімділік және үздіксіз өздігінен білім алу</i></p>	<p>Жеке қасиеттері:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Эмоционалдық тұрақтылық және төзімділік: дағдарыстық жағдайларда тыныштықты сақтау қабілеті, ұстамдылық. • Эмпатия және адамгершілік: көңіл айту, психологиялық қолдау көрсету. • Жауапкершілік: пациенттің және айналасындағылардың денсаулығына әсер ететін шешімдер қабылдауға моральдық дайындық. • Жоғары этикалық қағидаттар: деонтология мен кәсіби этиканы ұстану. • Дамуға үнемі ұмтылу: үздіксіз оқуға және ғылыми қызметке дайындық. • Қарым-қатынас: пациенттермен, оның туыстарымен және әріптестерімен тиімді қарым-қатынас жасай білу <p>Жалпы құзыреттер: Пациентті курациялау: клиникалық тексеруді, психиатриялық сұхбаттасуды жүргізуге, тексеру деректерін түсіндіруге, клиникалық диагнозды тұжырымдауға, емдеу жоспарын тағайындауға және медициналық көмек көрсетудің барлық деңгейлерінде дәлелді практика негізінде тиімділікті бағалауға қабілетті Коммуникация және коллаборация: пациент үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу мақсатында пациентпен, оның ортасымен тиімді өзара іс-қимыл жасауға, денсаулық сақтау мамандарымен тиімді өзара іс-қимыл жасауға қабілетті.</p>

қабілеті, дәлелді медицинаға бағдарлану, клиникалық зерттеулерге қатысу және жаңа технологияларды практикаға енгізуге әзірлік, үздіксіз кәсіби өсуге қабілетті

Қауіпсіздік және сапа: тәуекелдерді бағалауға қабілетті; медициналық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін неғұрлым тиімді әдістерді пайдалануға, пациенттердің құқықтарын сақтауға қабілетті (еріктілік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық).

Қоғамдық денсаулық сақтау: өз мамандығы бойынша Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық аясы шеңберінде әрекет етуге, төтенше жағдайларда базалық көмек көрсетуге қабілетті; ұлт денсаулығын нығайту саясатын жүзеге асыру үшін кәсіпаралық командалар құрамында жұмыс істеуге қабілетті.

Зерттеулер: ақпараттық дерекқорларда ақпаратты тиімді іздестіруді жүзеге асыруға, ғылыми деректерге талдау жүргізуге және зерттеу және талдау тәсілін көрсетуге, оларды бағалауға және ықпалдастыруға, барабар зерттеу мәселелерін тұжырымдауға қабілетті; 6.2.1.1 кәсіби әдебиетті сын тұрғысынан бағалау, зерттеу тобының жұмысына қатысу, мақалалар жариялау

Оқыту және дамыту: өз бетінше оқуға, ақпаратты зерделеуге, талдауға, кәсіби команданың басқа мүшелерін оқытуға қабілетті; өз мамандығы бойынша оқыту іс-шараларына қатысу, пікірталастарға, конференцияларға және үздіксіз кәсіби дамудың басқа да нысандарына белсенді қатысу

Кәсіби құзыреттері:

Пациенттің консультациясы: әңгімелесу жүргізуге және клиникалық пікірлер жасауға, пациенттің, оның жақын маңайындағы адамдардың жағдайын клиникалық бағалау нәтижелері туралы түсіндіру үшін шешімдер қабылдауға қабілетті; әртүрлі жастағы пациентке немесе оның заңды өкіліне медициналық қызметтер шеңберінде диагностикалық іс-шаралар жүргізу туралы ақпарат беруге тиіс; бейінді мамандармен консультация беру немесе клиникалық айғақтар бойынша емдеуге жатқызу мәселесін шешу мақсатында зерттеу әдістерінің айғақтарын, қарсы айғақтарын, тәуекелдері мен диагностикалық маңыздылығын, жүргізу жоспары мен тактикасын түсіндіруге қабілетті; уақытша және тұрақты еңбек ету қабілетінен айрылуын, медициналық-әлеуметтік сараптама нәтижелерін түсіндіруге қабілетті; пациентті емдеу әдістері мен тәсілдерін, сондай-ақ пайдаланылатын медициналық мақсаттағы құралдар мен бұйымдарды таңдау мүмкіндігі туралы хабардар етуге міндетті. Клиникалық белгілерді бағалау: пациенттің психикалық, соматикалық жағдайын

бағалауға, мәртебесін сипаттауға қабілетті; анамнестикалық мәліметтерді сапалы жинауға, психологиялық, неврологиялық тексеру жүргізуге қабілетті; қолда бар медициналық құжаттаманы зерделеуге жәрдемдеседі; бейінді мамандарды қосымша тексеруді және консультацияларды тағайындауға қабілетті; зертханалық, аспаптық және эксперименттік-психологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіруге қабілетті; психикалық жағдайды синдромдық саралауға, алдын ала нозологиялық диагноз қоюға қабілетті; түпкілікті клиникалық диагнозды негіздей отырып, сараланған диагностика жүргізуге қабілетті; аурулардың халықаралық жіктеуішінің критерийлеріне сәйкес диагноз қоюға қабілетті; психикалық және мінез-құлық бұзылуының болжамын айқындауға қабілетті; психикалық бұзылулардың (жеке тұлғаның кемістігі) көріну дәрежесі мен тереңдігін бағалау.

Шұғыл медициналық көмек көрсету: шұғыл нысанда психиатриялық көмек көрсетуді талап ететін жағдайларды анықтауға қабілетті; әртүрлі жастағы пациенттерге шұғыл медициналық көмек көрсетуге қабілетті; төтенше жағдайларда, эпидемиялар мен жаппай зақымдану ошақтарында халыққа алғашқы және кезек күттірмейтін медициналық көмек көрсетуге қабілетті.

Емдеу: аурудың клиникалық көрінісіне, пациенттің жеке ерекшеліктеріне, клиникалық хаттамаларға сәйкес жай-күйінің ауырлығына сәйкес терапияны тағайындауға және бақылауға қабілетті; динамикалық бақылау процесінде емдеудің тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалауға қабілетті; пациенттің жағдайына байланысты емдеу жоспарына өзгерістер енгізуге қабілетті; өзіне-өзі қол жұмсау қаупі, өзіне-өзі қол жұмсау мінез-құлқы кезінде динамикалық бақылау және емдеу жоспарын айқындауға қабілетті.

Медициналық манипуляциялар жүргізу: практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, рәсімдерді қолдануға қабілетті:

Жалпы

Медициналық құжаттаманы, оның ішінде ақпараттық жүйелерде ресімдеу

Диагностикалық

Психиатриялық сұхбаттасу, психикалық мәртебені сипаттау және бағалау, психикалық жай-күйінің синдромдық саралануы

Диагностикалық тесттер және психометриялық шкалалар

Психиатрияда пайдаланылатын зертханалық және аспаптық зерттеулерді интерпретациялау

Соматикалық және неврологиялық жай-күйді бағалау

Психикалық және мінез-құлықтық бұзылулардың сараланған диагностикасы

Халықаралық аурулар жіктеуішінің критерийлеріне сәйкес психикалық және мінез-құлық бұзылуларын диагностикалау

Емдік

Психофармакотерапия

Психотерапия және психикалық және мінез-құлықтық бұзылуларды емдеудің басқа да дәрі-дәрмектік емес әдістері

Психопрофилактикалық және оңалту

Психикалық білім беру бағдарламалары

Психикасының бұзылуына байланысты еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін айқындау

Психикалық және мінез-құлықтық ауытқулары бар пациенттерді еңбекпен оңалту және әлеуметтік бейімдеу әдістерін таңдау

Этикалық және құқықтық қағидаттарды қолдану: қоғамда қабылданған моральдық және құқықтық нормаларды ескере отырып, кәсіби қызметті жүзеге асыруға, дәрігерлік құпияны сақтауға қабілетті; құпия ақпаратпен жұмыс істеу кезінде дәрігерлік этика ережелерін, заңдар мен нормативтік құқықтық актілерді сақтауға, дәрігерлік құпияны сақтауға, психиатриялық куәландыруды, оның ішінде еріксіз түрде, медициналық куәландыруды жүргізуге, медициналық-әлеуметтік, әскери-дәрігерлік, сот-психиатриялық, сот-наркологиялық сараптамалар.

Ақпаратты және ақпараттық технологияларды тиімді пайдалану: өз қызметінде цифрлық технологияларды пайдалануға, пациенттердің медициналық құжаттамасының деректерін талдау және мониторингілеу және көрсетілетін медициналық қызметтердің сапасын жақсарту үшін, дербес жұмыстарды орындау үшін практикада ақпаратты тиімді іздестіруді жүзеге асыруға қабілетті; ақпараттық жүйелерде медициналық құжаттаманы ресімдеуге қабілетті. Салауатты өмір салтын насихаттау: профилактикалық іс-шараларды, санитариялық-ағарту жұмыстарын, психикалық білім алуды, оның ішінде суицидтілік туралы оқытуды ұйымдастыруға және өткізуге қабілетті; халық арасында скрининг, әртүрлі жастағы психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар пациенттерге диспансерлеу жүргізуге қабілетті; халықты санитарлық ағарту және салауатты өмір салтын насихаттау қағидаттарын, әдістерін, ұйымдастыру мен жүргізуді ұстануға қабілетті

	<p>Әлеуметтік сипаттамалары: психиатр-дәрігер - бұл диагностиканы, емдеуді, профилактиканы, оналтуды, снитарлық-ағартушылық қызметті жүзеге асыратын жоғары медициналық білімі бар маман. Бұл жоғары әлеуметтік жауапкершілігі бар кәсіп, ол тек клиникалық білімді ғана емес, сонымен қатар адамгершілік, мейірімділік, шыдамдылық, жоғары стресске төзімділік және тез шешім қабылдауға қабілеттілік сияқты моральдық-этикалық қасиеттерді де талап етеді</p> <p>Ұтқырлық пен бәсекеге қабілеттілік маманның жаңа технологияларға бейімделу, мамандануын өзгерту және жоғары бәсекелестік жағдайында тиімді жұмыс істеу қабілетін айқындайтын қазіргі заманғы медицинадағы табыстың негізгі факторлары болып табылады. Кәсіби ұтқырлық жаңа жұмыс орнын игеруге, ауыстыруға және үздіксіз оқытуға дайындықты қамтиды, бұл медициналық көмек көрсетудің қажеттілігі мен сапасына тікелей әсер етеді.</p> <p>Кәсіптік өсудің мансаптық перспективалары негізінен ересек дәрігер-психиатрдың клиникалық мамандануында іске асырылады сондай-ақ әкімшілік бағытта, жалдаудан жеке практикаға көше отырып, өз кабинетінде немесе жеке меншік орталықтарда жұмыс бұл мемлекеттік сектормен салыстырғанда неғұрлым жоғары табысты қамтамасыз етеді, онда табыс тұрақтылығы басымдыққа ие, ғылым мен білім беруде - ғылыми-зерттеу институттарындағы жұмыс, жоғары оқу орындарында оқыту, диссертация қорғау</p>
<p>Бағдарламаның мақсатты аудиториясы:</p>	<p>Психиатрия бойынша резидентура бағдарламасының мақсатты аудиториясы - медициналық ЖОО-ның «Емдеу ісі» немесе «Педиатрия» мамандықтары бойынша дипломы бар, ментальдық бұзылуларды диагностикалау мен емдеуді тереңдетіп зерттегісі келетін түлектері. Бағдарлама базалық медициналық білімі бар және кәсіби дамуға ұмтылатын бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауға бағытталған</p>
<p>Білім беру бағдарламасының бәсекелестік артықшылықтары:</p>	<p>Білім беру бағдарламасының бәсекелестік артықшылықтары түлектердің тартымдылығы мен қажеттілігін қамтамасыз ететін ұқсас бағдарламалардың арасында оны бөліп көрсететін сипаттамалар. Негізгі артықшылықтарға практикаға бағдарлануды, нақты практика жағдайында оқытуды, дуальді жүйені, авторлық дәрістерді, модульдік оқыту форматын, кейс-технологияларды пайдалануды, пәнаралық тәсілді, халықаралық агенттіктердің аккредитациясын, студенттермен алмасуды, шетелдік профессорлардың қонақ дәрістерін, кәсіби қоғамдастықты қалыптастыруды, жұмысқа орналастырудың жоғары деңгейін, көшпелі резидентураны, академиялық ұтқырлық, мансаптық</p>

	траекторияны құруда қолдау, оқытушылардың біліктілігі, заманауи сандық құралдар.
Ресурстық қамтамасыз ету:	<p>Профессорлық-оқытушылық штат ғылыми, педагогикалық және клиникалық/кәсіптік жетістіктерге қойылатын талаптарға сәйкес келеді, педагогикалық, зерттеу және практикалық біліктіліктер арасындағы теңгерім қамтамасыз етіледі. Бағдарламаның жекелеген компоненттерін тиісті деңгейде оқыту үшін шағын бейіндегі мамандарды тарту көзделген. Кафедрада медицина ғылымдарының докторы, медицина ғылымдарының кандидаттары, академиялық та, клиникалық та тәжірибесі мол оқытушылар сабақ береді. Оқытушылар жоғары біліктілікті қолдау, қазіргі заманғы технологияларды игеру және оқыту сапасын арттыру үшін жүйелі түрде кәсіби дамудан өтеді. Білім беру бағдарламасы резиденттердің клиникалық жағдайлардың кең спектріне қолжетімділігін қамтамасыз етеді, бұл кәсіби құзыреттерді қалыптастырудың негізгі шарты болып табылады. Білім беру процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды тиімді және әдепті пайдалануды қамтамасыз ете отырып, цифрлық білім беру ортасын дамыту жөніндегі кешенді стратегия іске асырылуда. Оқу-әдістемелік әдебиетпен қамтамасыз етілу жеткілікті, сондай-ақ резиденттер мен оқытушылардың кітапхананың онлайн-ресурстары мен баспа басылымдарын қоса алғанда, электрондық және баспа ақпараттық ресурстарға барабар қолжетімділігі жүзеге асырылады.</p> <p>Резиденттер үшін қауіпсіз, жайлы және денсаулық сақтайтын оқыту мен еңбек жағдайларын жасау көзделген, білім алушылардың дене, психикалық және әлеуметтік әл-ауқатын қолдауға, сондай-ақ кәсіби және эмоционалдық күйзелістің алдын алуға бағытталған шаралар кешенін іске асыру қамтамасыз етіледі. Бағдарлама оқытуды қазіргі деңгейде және белгіленген талаптарға толық сәйкес жүргізуге мүмкіндік беретін жеткілікті материалдық-техникалық базамен жарақталған. Оқу аудиториялары, зертханалар, симуляциялық орталықтар және клиникалық базалар резидент дәрігерлердің теориялық және практикалық даярлығының тиімді орындалуын қамтамасыз етеді.</p>
Білім беру бағдарламасын дамыту перспективалары:	Бағдарламаны тиімді іске асыру үшін ұлттық және халықаралық талаптарды, ғылыми деректерді, ішкі мониторинг нәтижелерін және білім алушылардың, оқытушылар мен жұмыс берушілердің және кәсіби қоғамдастықтың кері байланысын, МЖМБС және кәсіби стандарттардың талаптарын қоса алғанда, нормативтік құжаттардағы өзгерістерді, сондай-ақ резиденттерді тәуелсіз аттестаттау қорытындыларын кешенді талдау негізінде оқытудың мазмұнын, құрылымы мен әдістерін үнемі жаңарту қамтамасыз етіледі.
Білім алушылардың суреттері	№ 1 қосымша «Менің жұмыс орным», № 2 қосымша «Семинарлар, іс-шаралар»

